

Is liefde kleurenblind?

**Lesbrief voor het secundair
onderwijs over
relatievorming en
partnerkeuze in
multicultureel perspectief**

**Provinciaal
Integratiecentrum**

Inleiding

Jongeren van het hoger secundair onderwijs zijn sterk bezig met partnerkeuze en relaties. Wat verwacht ik van een relatie? Welke jongen of meisje past er het beste bij mij?

Dit themapakket gaat over diversiteit in relatievorming. In de eerste plaats culturele diversiteit: hoe is het om verliefd te zijn op een jongen of meisje van een andere herkomst? Wat gaan mijn ouders daar van zeggen? In de tweede plaats zijn er de verschillen tussen jongens en meisjes inzake opvattingen en verwachtingen van een relatie. En tenslotte zijn er natuurlijk ook nog verschillen op individueel niveau: iedereen heeft persoonlijke voorkeuren en deels ook een eigen visie op een succesvolle relatie.

Deze lesbrief is ontwikkeld door het Provinciaal Integratiecentrum. Door te werken rond het thema diversiteit in relatievorming willen we de jongeren laten nadenken over de verschillen die er leven in onze samenleving, in hun school en in hun klas. Dit is vooral belangrijk, en daardoor ook boeiend, in scholen met allochtone en autochtone leerlingen. Het Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen (SAMV) heeft een belangrijke bijdrage geleverd bij het tot stand komen van deze lesbrief.

In de eerste plaats is deze lesbrief ontwikkeld voor jongeren van de derde graad in het secundair onderwijs. Maar dit alles sluit niet uit dat er delen kunnen gebruikt worden voor de tweede graad van het secundair onderwijs. Het pakket is zo opgebouwd dat je er zonder enige moeite stukjes uit kan nemen en in je lessen gebruiken.

Deze lesbrief start met een korte toelichting over het doel van dit pakket en geeft enkele tips voor leerkrachten. Ook wordt de link gelegd met de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen.

In totaal zijn er zeven methodieken opgenomen.

- Communicatie over partnerkeuze in allochtone gezinnen
- Contactadvertenties
- Stellingenspel rond partnerkeuze
- Rolpatronen
- Veranderen van geslacht
- Quiz
- Verander de wereld, begin met jezelf

Deze lesbrief sluit af met drie achtergrondteksten:

- Rol van allochtone ouders bij de partnerkeuze van hun kinderen
- Getuigenis van een gemengde relatie: mijn vrienden hebben mij meermaals gewaarschuwd
- Verschillen in opvattingen over seksualiteit en seksueel gedrag.

Deze lesbrief biedt de ideale mix van kennis en interactie met je klas. Laat je leerlingen eens zelf aan het woord en ontdek wat hen allemaal bezig houdt. Aan de hand van dit pakket kunnen ze zich een beter beeld scheppen over de verschillen die ze tegenkomen en worden ze vaardiger om daar mee om te gaan.

Doel, tips en eindtermen

Doel van deze lesbrief

Doel van deze lesbrief is jongeren van vijftien tot achttien jaar te laten nadenken over wat zij belangrijk vinden in een partnerrelatie en hoe zij er naar kijken. Verder helpt het pakket competenties te ontwikkelen op vlak van relatievorming en (interculturele) communicatie hierover met leeftijdsgenoten, partners en ouders.

Tips voor de leerkracht

- Stel je open op en laat zien dat je geïnteresseerd bent, toon verder ook begrip.
- Neem geen duidelijk standpunt in en zorg dat je voorzichtig bent met je uitspraken.
- In een gemengde groep is een wederzijdse negatieve beeldvorming mogelijk, hou hier rekening mee.
- De angst voor sociale controle of roddelgedrag kan remmend werken bij het vrijuit spreken over een thema. Spreek duidelijk af met de deelnemers dat, indien zij wensen, hetgeen wordt verteld vertrouwelijk is en dus binnen de groep blijft.
- Het lokaal kan je het best vrij functioneel inrichten, met een tafel waarrond iedereen kan zitten.
- We bevelen aan om jongeren die familie zijn van elkaar niet samen te zetten in dezelfde groep. Sociale controle, de eer van het gezin en hiërarchie kunnen hier een belangrijke rol spelen. Openheid kan dan niet altijd gegarandeerd worden.

Vakoverschrijdende eindtermen

De doelen en methodieken in deze lesbrief sluiten aan bij een aantal van de vakoverschrijdende eindtermen zoals die gelden sinds 1 september 2010.

In de gemeenschappelijke stam komen met name de volgende sleutelcompetenties aan bod:

- 1. De leerlingen brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in de praktijk (communicatief vermogen).
- 5. De leerlingen houden rekening met de situatie, opvattingen en emoties van anderen (empathie).
- 16. De leerlingen houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld (open en constructieve houding).
- 22. De leerlingen ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen (zelfbeeld).

In de gerubriceerde eindtermen noemen we de volgende contexten:

- Context 2: Mentale gezondheid
 - 5. De leerlingen kunnen zich uiten oevr en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksueel identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag.
 - 8. De leerlingen herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.
- Context 3: Sociorelationele ontwikkeling
 - 2. De leerlingen erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties.
 - 3. De leerlingen accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie.
 - 6. De leerlingen doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik.
 - 7. De leerlingen bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van samenlevingsvormen, veilig vrijen, gezinsplanning, zwangerschap en zwangerschapsafbreking.
 - 8. De leerlingen uiten onbevangen en constructief hun wensen en gevoelens binnen relaties en stellen aanvaardden hierin grenzen.
- Context 7: Socioculturele samenleving
 - 1. De leerlingen beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen.
 - 2. De leerlingen gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen.

Methodieken

1. Communicatie over partnerkeuze in allochtone gezinnen

Samen met het Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen (SAMV) heeft het Provinciaal Integratiecentrum een reeks scènes in beeld gebracht over partnerkeuze en huwelijk in allochtone gezinnen. Er zijn twee versies: een Marokkaanse en een Turkse. De volgende thema's komen aan bod.

- Gemengde relaties: hoe reageren allochtone ouders als hun kind een relatie heeft met een autochtoon?
- Rol ouders bij de partnerkeuze: welke impact hebben ouders op de partnerkeuze van hun kinderen? Op welke manier houden kinderen daar rekening mee? Hoe wordt hierover gecommuniceerd?
- Pro en contra huwelijksmigratie: voor- en nadelen van een partner uit het herkomstland versus een partner die hier is opgegroeid.

Het eerste thema is interessant voor een etnisch gemengde groep omdat ook autochtone jongeren hiermee geconfronteerd worden (en ze zich misschien evenzeer zorgen maken over de reactie van hun ouders.) Het tweede en derde thema leeft vooral bij allochtone leerlingen en is minder interessant voor Vlaamse jongeren.

De scènes zijn beschikbaar op DVD en staan ook online. De beste aanpak is één of meerdere scènes in groep te bekijken en ze dan te becommentariëren. Dat kan middels volgende vragen:

- Is dit een reële situatie? Gaat het er in het echt ook zo aan toe?
- Ga je akkoord met de standpunten die de personages innemen? Heb je begrip voor hun motieven?
- Hoe communiceren de personages met elkaar? Zou dat anders en beter kunnen?

De discussie kan ook aanleiding zijn om zelf een rollenspel op te zetten met de leerlingen. Een bepaalde scène kan daarvoor als uitgangspunt dienen of men kan er een vervolg aanbreien. De scènes kunnen ook een aantal keren opnieuw gespeeld worden met telkens andere, mogelijke reacties, op die manier biedt men jongeren inzicht in verschillende communicatiestrategieën en verschillende visies.

Turkse scènes

1. Turkse jongen. Een Turks meisje werd verliefd op een jongen van Turkije. Het meisje neemt het initiatief om hierover te praten met haar ouders maar deze verzetten zich hiertegen. De reden van hun weerstand is dat dit huwelijk verschillende problemen met zich zal meebrengen op vlak van taal, werk,...
2. Een junk. Een jongen van Turkse afkomst stelt zich op verschillende gebieden onverantwoordelijk op. De ouders willen dat hij zijn verantwoordelijkheid gaat opnemen en willen dat hij trouwt met een meisje van het land van herkomst. De ouders zijn er van overtuigd dat hun zoon, op basis van een huwelijk, structuur zou krijgen in zijn leven en verantwoordelijkheid leert opnemen. De zoon echter vindt zijn levenswijze goed en wilt absoluut niet trouwen.
3. Kevin. Een Turks meisje is verliefd op een Belgische jongen. Ze heeft trouwplannen en maakt dit bekend aan haar ouders. De vader wordt razend en de moeder is het eens met de beslissing van haar echtgenoot.
4. Bahar. Dit fragment gaat over een verwend, modern Turks meisje. Haar ouders willen haar uithuwen met een jongen van Turkije maar zij ziet dit niet zitten. Ze maakt dit duidelijk op een speelse maar spottende manier. Trouwen met een jongen van Turkije is volgens haar een schande.
5. Ali. Een meisje wat ongelukkig getrouwd is, doet haar beklag bij haar moeder. Ze werd uitgehuwelijkt en heeft ondertussen een klein kind waardoor ze zich verplicht voelt om haar huwelijk in stand te houden. Ze maakt haar probleem bekend bij haar moeder, maar zij toont geen interesse voor de toestand van haar dochter. Ze vertelt aan haar ongelukkige dochter dat ze haar zusje zullen uithuwelijken met iemand van Turkije. Haar oudste dochter wordt heel kwaad en zegt dat ze dit niet zal toelaten.
6. Interviews. Als laatste volgt er een reeks interviews met de personages, waardoor je meer zicht krijgt over hoe zij denken en waarom ze zo handelen.

Marokkaanse scènes

1. Een Marokkaans meisje heeft een relatie met een Belgische jongen, Mark. Zij wilt nu met hem trouwen en bespreekt het met haar zus. Haar zus probeert haar te overtuigen dat een Marokkaanse jongen beter is.
2. Deze scène is een vervolg van de eerste scène. Het meisje bespreekt haar relatie met haar ouders. De ouders laten de relatie echter niet toe en willen dat ze met een Marokkaanse jongen trouwt in plaats van met Mark.
3. Een Marokkaanse jongen gedraagt zich volgens zijn moeder onverantwoordelijk. Zijn moeder heeft dan ook voor hem de perfecte oplossing, in haar ogen, trouwen met een meisje uit Marokko. Zij heeft al een vrouw voor hem gevonden en hij moet met haar trouwen.
4. Een Marokkaanse jongen heeft een meisje gevonden in het land van herkomst, waar hij mee wilt trouwen. Zijn moeder vindt dit geweldig maar zijn vader is er absoluut niet mee akkoord. Volgens hem brengt dit alleen maar problemen mee. Wie gaat er naar het oudercontact bijvoorbeeld, zij kent de taal niet.
5. Interviews. Als laatste volgt er een reeks interviews met alle personages waardoor je meer zicht krijgt over hoe zij denken en waarom ze zo handelen.

2. Contactadvertenties

Doel van deze methodiek is jongeren laten stilstaan bij hun (vaak hoge) verwachtingen naar hun toekomstige partner en ook de eventuele verschillen tussen jongens en meisjes zichtbaar en bespreekbaar maken.

Veel jongeren leren hun partner kennen via het internet, zowel allochtonen als autochtonen jongeren. Voor deze methodiek stellen de leerlingen een contactadvertentie op waarin ze zich zelf voorstellen en hun ideale partner omschrijven.

Als inspiratiebron kun je de leerlingen de volgende elementen aanbieden:

- Ik ben een meisjes/jongen van ... jaar
- Mijn uiterlijk:
- Belangrijke eigenschappen:
- Hobby's:
- Ik wil kennis maken met
- Uiterlijk
- Karaktereigenschappen
- Religie / cultuur / etnische achtergrond
- Andere verwachtingen

Organisatietip: laat enkel diegene die dat wensen hun advertentie voorlezen en verplicht niemand. Bij de nabespreking kun je de volgende elementen gebruiken:

- Bestaat de ideale partner?
- Via welke kanalen kan je een partner vinden? Is internet een goed kanaal?
- Zijn er voorwaarden die voor jou een must zijn?
- Welke eigenschappen van je moeder/vader wil je zeker wel of zeker niet bij je toekomstige partner zien?
- Geef aan dat er verschillende visies bestaan op een 'ideale' relatie: sommige partners verwachten dat zij alles samen doen en delen (de symbiotische relatie), anderen willen vooral hun eigen leven kunnen leiden na het huwelijk en nog anderen vinden dat er minstens bepaalde gemeenschappelijke interesses moeten zijn. Hoe kijken de jongeren daarnaar?

3. Stellingenspel rond partnerkeuze

De meest boeiende discussie krijg je in een gemengde groep met allochtone en autochtone jongeren. Ook mogelijke verschillen tussen jongens en meisjes kunnen met deze methodiek ter sprake komen. Doel is inzicht verwerven in diverse aspecten van relatievorming: kennismakingsfase, partnerkeuze, rolpatronen,

inspraak ouders, wederzijdse verwachtingen, gemengde relaties, ... Leerlingen leren op een genuanceerde manier hun mening formuleren over deze thema's en leren luisteren en respect opbrengen voor andere meningen.

De begeleider schrijft een stelling of spreuk op het bord of leest deze hardop voor.

De stoelen worden in een U vorm geplaatst. De leerlingen die het met een stelling eens zijn (of voor wie de stelling klopt), gaan aan de rechterkant zitten. Wie het er niet mee eens is, gaat aan de linkerkant zitten. De stoelen die de linker- en rechterkant verbinden, zijn voor degenen die twifelen of het niet weten.

Je kan best starten met een aantal minder controversiële stellingen en dan geleidelijk aan opbouwen.

Probeer vooral verdiepend te werken tijdens de discussie en de jongeren uit te nodigen om hun mening duidelijk te verwoorden. Vraag ook het nodige respect en aandacht van de rest van de groep. Vragen die hierbij kunnen helpen:

- Waarom spreekt deze stelling je aan?
- Heb je er altijd zo over gedacht?
- Leg eens uit wat je bedoelt?
- Kan je je voorstellen dat mensen hier anders over denken?

Maak gebruik van de discussiemomenten om ook kaders aan te reiken en bepaalde onwaarheden of fabeltjes de wereld uit te helpen.

De stellingen staan hier gegroepeerd per thema. Het eerste thema (huwelijksmigratie) spitst toe op allochtone leerlingen en is daardoor minder interessant in gemengde klassen.

Huwelijksmigratie

- Een partner uit het land van herkomst heeft meestal grote aanpassingsproblemen in België.
- Een partner zoek je best in je land van herkomst.
- Als ik trouw dan zal dit met een jongen/meisje van mijn land van herkomst zijn, want jongens/meisjes die hier opgevoed zijn, zijn niet te vertrouwen.
- Jongeren die hier opgevoed zijn, zijn losbandiger.

Rolpatronen in een relatie

- Ik verwacht (van mijn partner) dat huishoudelijke taken gedeeld worden en dat ieder evenveel doet.
- Jongens moeten altijd de eerste stap zetten in een relatie.
- Jongens denken sneller aan plezier, terwijl meisjes eerder liefde en romantiek willen.
- Jongens zien liefst volgzame meisjes.
- Een jongen heeft andere verwachtingen dan een meisje op het vlak van relaties.
- Binnen een huwelijk moeten man en vrouw gelijke rechten en plichten hebben.
- Een meisje moet maagd blijven tot haar huwelijk.
- Een jongen moet maagd blijven tot zijn huwelijk.
- Meisjes zien graag stoere jongens.
- Kleine kinderen opvoeden gebeurt best door de moeder.
- Een meisje die veel vriendjes heeft, is een hoer.
- Van een jongen wordt getolereerd dat die veel vriendinnen heeft voor het huwelijk.
- Eens getrouwd, is het beter dat de vrouw thuisblijft.

Betrokkenheid ouders bij partnerkeuze

- Je vertelt best alles tegen je ouders.
- De beste partner is diegene die de goedkeuring heeft van je ouders.
- Het belangrijkste in een relatie is de goedkeuring van de ouders.
- Als ik moet kiezen tussen mijn ouders en mijn partner, dan kies ik voor mijn ouders
- Mijn ouders hebben het best zicht op wie een goede partner is voor mij.
- Als ik getrouwd ben, dan ga ik bij mijn ouders wonen. Zo kunnen mijn kinderen een betere opvoeding krijgen.
- Als ik getrouwd ben, zal ik nooit bij mijn ouders blijven wonen, want zij controleren mij teveel. Ik wil binnen mijn relatie doen waar ik zin in heb.
- Ik trouw met een man/vrouw naar mijn keuze (Belgisch, Islamitisch, ...) en ga ver van mijn familie wonen. Zo is er geen sociale controle en zal ik mijn leven zelf kunnen organiseren
- Indien mijn ouders een huwelijkspartner voorstellen, dan kan ik deze moeilijk weigeren.

- Ik kies mijn partner zelf en hoef daarbij met niemand rekening te houden.
- Tips over relaties krijg je het best van je vrienden of vriendinnen.

Interculturele thema's

- Gemengde huwelijken zijn gedoemd om te mislukken.
- Trouwen is een zaak van de hele gemeenschap.
- Als je trouwt heb je ook best kinderen.
- Je moet eerst de tijd nemen om elkaar goed te leren kennen vooraleer je trouwt.
- Het is geen probleem om samen te wonen zonder gehuwd te zijn.
- Allochtone jongens gebruiken Belgische meisjes enkel en alleen voor de seks. Daarna trouwen ze toch met een allochtoon.
- Broers moeten zussen altijd beschermen.
- Als je een relatie hebt, moet je partner ook alleen op stap kunnen gaan.
- Als ze willen trouwen kiezen Islamitische jongens uiteindelijk voor een traditioneel meisje dat maagd is.
- Scheiden van je partner is een schande voor de familie.
- Een schoondochter moet luisteren naar haar schoonmoeder.
- Als je verloofd bent, ben je verplicht om met die jongen/meisje te trouwen.
- Een gemengd huwelijk zorgt voor problemen bij de opvoeding van de kinderen. Ze weten niet goed wie ze eigenlijk zijn.
- Het uiterlijk van een meisje/jongen is niet zo belangrijk. Het belangrijkste is zijn/haar karakter.
- Thuis praten over seksualiteit kan niet.
- Enkel omwille van de omgeving zijn de meeste ouders streng voor hun kinderen.
- Islamitische jongens mogen verkeren met Belgische meisjes, dus mogen ook Islamitische meisjes een relatie hebben met Belgische jongens.
- Vakantieliefdes zijn wel tof. Eens je terug thuis bent, heb je er geen last meer van.
- Zonder een officiële aanzoek kan er geen verloving plaatsvinden.
- Je moet de tijd nemen om elkaar te leren kennen voor je trouwt, anders is het huwelijk gedoemd om te mislukken.
- Internet is een goed kanaal om een partner te zoeken.

4. Rolpatronen

Doel van deze methodiek is inzicht krijgen in de verschillen tussen mannen en vrouwen en de vooroordelen die er vaak wederzijds aanwezig zijn.

De klas wordt in vier groepen gedeeld en elke groep krijgt een blad papier en stiften. Elke groep krijgt een verschillende opdracht:

- Groep 1: alle voordelen opsommen van vrouw- zijn in de maatschappij.
- Groep 2: alle voordelen opsommen van man- zijn in de maatschappij.
- Groep 3: alle nadelen opsommen van vrouw- zijn in de maatschappij.
- Groep 4: alle nadelen opsommen van man- zijn in de maatschappij.

Indien de samenstelling van de klas dit toelaat, kan men de jongens de opdrachten laten uitvoeren die betrekking hebben op de vrouw, en de meisjes de opdrachten in verband met de man. Na een tiental minuten komen de groepen samen. Een woordvoerder van elke groep brengt verslag uit. Onvermijdelijk zal dit aanleiding geven tot een discussie.

Een variant is dat de begeleider of leerkracht één opdracht op het bord schrijft. De leerlingen verwoorden hun reacties, die eveneens door de begeleider op het bord worden geschreven. Dan volgt de discussie.

- Bij de nabespreking kan je de volgende vragen gebruiken:
Kijken ze nu op een andere manier naar de vrouw of de man?
- Moeten er veranderingen komen in de maatschappij of is het goed zoals het nu is?

5. Veranderen van geslacht

Doel deze methodiek is zich kunnen inleven in het andere geslacht en de invloed van socialisatieprocessen beseffen.

Geef de jongeren de opdracht zich in te beelden dat ze geboren zijn in het andere geslacht: mannen als vrouwen en vrouwen als mannen. Hoe anders zou je leven er hebben uitgezien mocht je tot de andere sekse behoren? Wat zou er anders zijn, wat beter, wat slechter? Wat zou je meer mogen, wat minder? Zou je andere keuzes maken dan nu, welke?

Wanneer je een gemengde groep hebt, zowel allochtonen als autochtonen, kan je de afkomst ook laten meespelen. Bijvoorbeeld: beeld je eens in dat je geboren bent in Marokko als meisje of als jongen.

Laat de jongeren dit eerst voor hun zelf doen en zet ze dan samen in kleine groepjes per sekse. Door met elkaar te praten moeten ze overeenkomen wat voor hun het belangrijkste zou zijn, het meest verschillend zou zijn. Laat ze dit noteren op een flap of op het bord. Hang de meisjes flaps apart van de jongens of zorg dat ze twee verschillende kanten hebben op het bord.

De nabespreking kan je zo aanpakken:

- Wat valt op? Wat zien meisjes als een verandering? Ervaren ze dit positief of negatief?
- Hoe is dit voor de jongens?
- Welke elementen zijn gelijkaardig, welke verschillend? Waarin liggen de grootste verschillen?

Aandachtspunten:

- Jongeren vandaag, ontkennen vaak dat socialisatie als jongen of meisje enige invloed op hen heeft gehad. Deze oefening opent vaak de ogen.
- Jongens vinden het ook aangenaam om aan te geven waarin zij als jongen minder vrijheid hebben dan meisjes.
- Oudere generaties zien meer verschillen dan jongere. Het is soms leerzaam dit perspectief ook aan bod te laten komen.

Voorbeelden van veranderingen voor meisjes (als ze man worden):

- Niet meer ongesteld
- Minder betutteld
- Minder aandacht aan gevoelens
- Andere beroepskeuze
- In de relatie andere taken opnemen
- Geen zwangerschap
- Geen kinderen kunnen krijgen
- Grotere vriendenkring
- Meer contact met vader
- Meer vrijheid
- Meer erkenning
- Minder gevaar

Voorbeelden van verandering voor jongens (als ze vrouw worden):

- Meer moeten bewijzen
- Andere vriendenkring
- Meer betutteld worden en beschermd
- Moederschap meemaken
- Een hechtere band met het kind hebben
- Zorgzamer zijn
- Maandstonden en de pil
- Subtiel en meer directe omgangsvormen
- Betere schoolresultaten
- Meer aandacht voor uiterlijk
- Competitie tussen seksegenoten
- Minder presteren
- Sneller een hoer
- Andere studiekeuze
- Minder dominant
- Minder op café, meer huishouden
- Loopbaan gemakkelijker te onderbreken, minder druk
- Ouder worden

6. Quiz

Doel is op een ludieke en interactieve wijze een aantal thema's inbrengen en kennis meegeven.

Deel de klas op in teams. Je kan kiezen voor een actieve of minder actieve manier van werken.

- Actief: plaats een stoel vooraan het lokaal en de groep dient telkens iemand af te vaardigen die loopt naar de stoel indien ze het antwoord weten. Diegene die eerst zit op de stoel, mag het antwoord geven. Wanneer dit fout is, krijgt de andere groep nog de kans om te antwoorden.
- Minder actief: iedere groep schrijft het antwoord op een papier en nadien wordt dit afgegeven.

Neem de tijd om bij het overlopen van de antwoorden, indien mogelijk, een kader mee te geven over het desbetreffende onderwerp.

Voorbeeldvragen voor de Quiz

1. Zeg 'Ik hou van jou' in drie talen

Je 't aime (Frans)
Te gusta (Spaans)
I love you (Engels)
(Arabisch) أحبك [AHIBOEK]
Ich liebe dich (Duits)
Te quiero (Italiaans)
Miluji te (Tsjechisch)
Seni seviyorum (Turks)
Jag älskr dig (Zweeds en Deens)
Ja tje kochajem (Pools)

2. Wat is polygamie?

Polygaam zijn betekent dat je verschillende partners tezelfdertijd hebt. In de meeste landen is polygamie binnen het huwelijk verboden. In bepaalde landen is het toegestaan, bijvoorbeeld in Marokko mag een man met een tweede vrouw trouwen onder bepaalde voorwaarden (vroeger mocht hij met vier vrouwen huwen). In andere landen (wel veel beperkter) mogen vrouwen meerdere partners hebben.

3. Wat is het verschil tussen een burgerlijk huwelijk en een religieus huwelijk?

Een burgerlijk huwelijk is trouwen voor de wet. Dan ben je door de overheid erkent als gehuwd. Dit dien je te doen op het stadhuis of gemeentehuis van de plaats waar je woont. Een religieus huwelijk is trouwen voor een religieuze instantie; dit wordt dan bezegeld door een imam, priester, ... Wanneer je enkel een religieus huwelijk afsluit, staat dit niet op je officiële documenten. Je kan dan bv. ook geen gezinshereniging toepassen.

4. Welk percentage Marokkaanse jongens huwt met een Belgische partner?

Momenteel is 15 procent van de mannen van Marokkaanse herkomst met een Belgische partner gehuwd. Voor Turkse mannen is dat lager: 6 procent. Voor Marokkaanse meisjes is dat ook zes procent. Turkse meisjes is nog lager: 2 procent.

5. Wat zegt de koran hierover? Mag bij een moslimhuwelijk een jongen met een meisje van een andere religie trouwen ja of neen?

Ja, een jongen mag met een joods, christelijk of moslimmeisje huwen. Een meisje moet met een moslim trouwen, een jongen die nog geen moslim is moet zich dus eerst bekeren.

6. Sinds welk jaar kunnen Belgische vrouwen gaan stemmen? 1890, 1922 of 1948?

1948

7. Vrouwenbesnijdenis is een traditie die door geen enkele godsdienst wordt opgelegd.

Juist of fout?

Juist. Vrouwenbesnijdenis is een traditie die in bepaalde Afrikaanse landen zoals Soedan en Mali voorkomt en ook wel in Egypte. Deze traditie is cultureel bepaald en heeft dus met religie niets te maken.

8. Wat is een gearrangeerd huwelijk ?

Een huwelijk wordt gearrangeerd genoemd wanneer de ouders of andere familieleden een huwelijkskandidaat voorstellen. Bij een gearrangeerd huwelijk kan het meisjes of jongen in kwestie de kandidaat wel weigeren en vindt het huwelijk plaats met instemming van de zoon of dochter.

9. Wat betekent het woord 'holebi's' ?

Homo's, lesbiennes en bisexuelen.

7. Verander de wereld, begin met jezelf

Doel van deze methodiek is duidelijk maken dat, ondanks vele factoren die je niet of niet volledig in de hand hebt bepalend zijn voor je toekomst, er één factor is die je wel zelf in de hand hebt en dat is je houding en gedrag.

In een korte inleiding vertel je hoe iedereen bepaald wordt door allerlei factoren: cultuur, religie, sociale klasse, opleidingsniveau, woonplaats, huidskleur, ... Je zegt dan dat er maar één factor is waarover je als persoon volledig zelf beslist: je eigen houding en gedrag.

De deelnemers gaan in kleine groepjes zitten. Dan geef je alle deelnemers een blad met daarop dezelfde beginsituatie maar met twee keer een totaal verschillende afloop: de ene keer loopt het goed af, het andere slot eindigt in een drama. Je geeft de groepjes de opdracht om het verhaal te vertellen dat tot elk van de twee uitkomsten geleid heeft.

Wanneer ze daarmee klaar zijn gaan de deelnemers weer allemaal samen in een kring zitten. De verhalen van elk groepje worden voorgelezen en met elkaar vergeleken. Op een bord of een groot blad papier worden de factoren genoteerd die bijdragen tot een positief verloop en de factoren die leiden tot een negatieve afloop van het verhaal. Tot slot van het groepsgesprek worden de factoren benoemd waarop men zelf invloed heeft.

Voorbeelden van beginsituaties met verschillend slot.

Je broer komt thuis en vertelt aan je ouders dat hij een Vlaamse vriendin heeft.

Slot 1: Aan het gezicht van je vader is te zien dat hij ontroerd is. Je moeder omhelst jouw broer en zegt: "Ik ben blij dat je iemand hebt ontmoet die jij graag ziet en die van jou houdt".

Slot 2: Je moeder huilt en schreeuwt: "Jongen, hoe kan je dit je moeder aandoen". Je vader schopt je broer buiten en roept: "Jij bent mijn zoon niet meer".

Je zit met je ouders aan tafel en je vertelt dat je een vriend hebt.

Slot 1: Aan het gezicht van je vader is te zien dat hij ontroerd is. Je moeder omhelst jou en zegt: "Ik ben blij dat je iemand hebt ontmoet die jij graag ziet en die van jou houdt".

Slot 2: Je moeder huilt en schreeuwt: "Kind, hoe kan je dit je moeder aandoen". Je vader schopt je buiten en roept: "Jij bent mijn dochter niet meer".

Achtergrondteksten

1. Rol van allochtone ouders bij de partnerkeuze van hun kinderen.

(Deze tekst was oorspronkelijk opgenomen in de trainersmap huwelijksmigratie die samengesteld werd door het Provinciaal Integratiecentrum in 2007. Deze tekst is opgesteld door het Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen.)

Hoe het vroeger was...

In de landen van herkomst, resp. Turkije en Marokko, heerst de culturele vanzelfsprekendheid dat de relatievorming zowel een overeenkomst betreft tussen twee familiegroepen als een verhouding tussen twee individuen. Zo worden de meeste huwelijken gesloten tussen personen wiens families reeds verbonden zijn door bijvoorbeeld verwantschap, residentiële nabijheid, vriendschap of zakenrelatie. Bovendien worden huwelijken vaak door de ouders van bruid en bruidegom geregeld en niet door henzelf, en wordt dit voorafgegaan door veel formele en informele onderhandelingen.

Grosso modo waren er twee huwelijksvormen gangbaar: uithuwelijking (gedwongen huwelijk) en het gearrangeerde huwelijk. Men spreekt van een uithuwelijking wanneer het meisje of de jongen gedwongen wordt te trouwen met een partner die ze niet willen. Van gearrangeerde huwelijken is er sprake wanneer ouders zelf een kandidaat voordragen en jongeren het recht hebben te weigeren.

Wanneer de Turkse en Marokkaanse migranten hier ongeveer veertig jaar geleden aankwamen, waren bijna alle huwelijken gearrangeerd tot stand gekomen. Een klein percentage daarvan was gedwongen. We dienen hier ook in rekening te brengen dat het door vroegere generaties normaal werd bevonden dat de ouders voorstellen deden, dit werd niet aanzien als gedwongen.

Relatievorming en partnerkeuze bij allochtone jongeren hier

Hoe verloopt het proces van partnerkeuze bij allochtone jongeren? Welke factoren zijn van belang en wat is precies de rol van de familie in dit proces? Belangrijk bij deze vragen is om de cultuurspecificiteit van de relatievorming bij allochtone jongeren niet te veralgemenen. Er moet in de eerste plaats rekening gehouden worden met de diversiteit in de groep allochtone jongeren, ook met betrekking tot partnerkeuze en relatievorming. Goede inzichten in deze diverse processen maken het aanbieden van een vormingsaanbod op maat mogelijk. Daarom gaan we dieper in op de mechanismen die spelen bij de partnerkeuze van allochtone jongeren.

Theoretisch gezien kan het huwelijk op vier verschillende manieren totstandkomen.

De ouders stellen de huwelijkskandidaat voor en het huwelijk vindt plaats ongeacht de instemming van de zoon of dochter (gedwongen huwelijk).

Uithuwelijking komt meestal voor op jonge leeftijd en het betreft vaak neef/nicht-huwelijken. Economische motieven, familieverbanden en angst voor het verwesteren van de dochter, spelen bij dit soort huwelijken vaak een rol. Deze huwelijksvorm komt het minst voor (hoewel de westerse hulpverlener hiermee het meest wordt geconfronteerd), doch de gevolgen ervan zijn meestal traumatisch. In de periode voor het huwelijk verzetten de jongeren zich tegen uithuwelijking. Ze reageren met verzet, weglopen of zelfs suïcidepogingen. Als een gedwongen huwelijk desondanks toch doorgaat, zijn de problemen groot.

De verwerking van deze traumatische ervaring verloopt doorgaans in twee fasen. In de eerste fase van het huwelijk is bij de uitgehuwelijkte de wanhoop, de woede en het gevoel van machteloosheid groot. Vrouwen reageren vaak met lichamelijke klachten, weigeren seks en hebben het gevoel niets meer waard te zijn. Enkele vrouwen doen ook in deze fase suïcidepogingen. Mannen reageren deze gevoelens af door veel buitenshuis te verkeren. In de tweede fase is er een categorie partners die zich neerlegt bij de situatie en het gebeuren toeschrijft aan zijn/haar lot. Een andere categorie gaat scheiden. Tenslotte is er een gering percentage dat toch nog gelukkig wordt met de partner die ze oorspronkelijk niet wilden.

De ouders stellen de huwelijkskandidaat voor en het huwelijk vindt plaats met instemming van de zoon of dochter (gearrangeerd huwelijk).

Bij het gearrangeerd huwelijk, vooralsnog de meest voorkomende manier bij migrantenjongeren, hebben de jongeren het recht om te weigeren. Hoewel de meeste jongeren aangeven het gevoel te hebben zelf voor deze partner te kiezen, dienen bij deze 'vrije keuze' enkele kanttekeningen geplaatst:

- er zijn jongeren die instemmen in zo'n huwelijk omdat ze vertrouwen hebben in de wijsheid van hun ouders en ervan uitgaan dat ouders weten wat goed voor hen is
- veel jongeren voelen zich nog niet rijp voor een huwelijk, maar stemmen er toch mee in omdat ze denken dat het zo hoort en om hun ouders ter wille te zijn
- in ongeveer negentig procent van de gevallen gaat het om een partner uit het thuisland. Dit betekent dat de jongere de huwelijkskandida(a)t(e) tijdens een korte vakantie moet leren kennen. Veelal gaan jongeren dan voort op uiterlijkheden om haar/hem te beoordelen als geschikte partner. Soms worden huwelijkskandidaten enkel beoordeeld op basis van een foto.

In sommige gevallen gebeurt het dat de jongere al gauw spijt krijgt dat hij/zij heeft ingestemd met dit huwelijk. Maar aangezien een huwelijk een familieaangelegenheid is en er dikwijls wederzijdse afspraken en beloften tussen de betrokken families werden gemaakt, kan men zelden zonder eer- en gezichtsverlies een huwelijksbelofte tenietdoen. In sommige gevallen kan dit uitdraaien op een 'gedwongen huwelijk' met alle bovengenoemde gevolgen van dien.

De zoon of dochter stelt zelf de huwelijkskandidaat voor en het huwelijk vindt plaats met toestemming van de ouders.

De zoon of dochter stelt zelf de huwelijkskandidaat voor en het huwelijk vindt plaats ongeacht de toestemming van de ouders.

Uit kwantitatief onderzoek (Lievens, 1997; Esveldt, 1998) blijkt dat allochtone jongeren van Marokkaanse en Turkse origine over een grotere persoonlijke keuzevrijheid beschikken in vergelijking met hun ouders die in Marokko/Turkije zijn opgegroeid en gehuwd. Tegelijkertijd hechten tweede-generatiemigranten nog veel belang aan de goedkeuring en aanvaarding van het huwelijk door hun ouders. Het huwelijksstypet dat het meest voorkomt, is een huwelijk dat door de zoon of dochter zelf geïnitieerd wordt en waarbij de ouders hun toestemming geven (50%). Gedwongen huwelijken komen zelden voor (3%) en gearrangeerde huwelijken komen in 40% van de gevallen voor. Een huwelijk waarbij tweede-generatiemigranten zich niets aantrekken van het oordeel van de ouders komt in 7% van de gevallen voor (Lievens, 1997:4).

In de praktijk zijn er echter allerlei tussenvormen. Een toenemend aantal meisjes en jongens 'kiest' voor een middenweg waarbij men het huwelijk gearrangeerd laat lijken. Het meisje of de jongen kiest zelf de partner en zorgt ervoor dat door bemiddeling een aanzoek wordt gedaan aan de ouders van het meisje (het aanzoek wordt steeds aan de ouders van het meisje gedaan, of het meisje nu de jongen heeft gekozen of omgekeerd, het aanzoek is naar het meisje gericht). De ouders weten soms niet dat de jongeren elkaar kennen en denken dat ze het huwelijk zelf arrangeren. Binnen het huwelijk als eigen keuze zijn ook tussenvormen te onderscheiden. Er zijn jongeren die hun ouders vertellen dat ze een vriend(in) hebben en hen op de hoogte stellen van hun wensen. Ouders kunnen dan onderling op de traditionele manier het huwelijk regelen. Er zijn ook jongeren, vooral meisjes, die niets vertellen aan hun ouders maar weglopen met hun vriend zonder dat de ouders weet hebben van hun trouwplannen. Zij gaan er dan al bij voorbaat van uit dat hun ouders toch geen toestemming zullen geven. Meestal betreft het een jongere die reeds 'beloofd' is aan een partner of gaat het om een Belgische vriend of vriendin.

2. Getuigenis van een gemengde relatie: mijn vrienden hebben mij meermaals gewaarschuwd

(Deze tekst verscheen oorspronkelijk in het jaarboek migratie en integratie van het Provinciaal Integratiecentrum (editie 2009). De tekst is gebaseerd op een interview met een gemengd koppel en is van de hand van Zehra Yildirim.)

Sara en Halil leerden elkaar kennen op een fuif. Ze wisselden elkaars nummers uit, werden verliefd en trouwden. Niets speciaals. Maar wel als je weet dat Sara Vlaamse ouders heeft en Halil Turkse.

Samenwonen

"Mijn vrienden hebben mij meermaals gewaarschuwd en gezegd dat ik er niet aan moest beginnen," opent Sara. "Volgens hen zijn Turkse jongens niet te vertrouwen en eens ze een serieuze relatie willen dan halen ze iemand uit Turkije. In het begin had ik ook mijn twijfels maar na verloop van tijd was mijn twijfelgevoel over."

Halils ouders zeiden niets over de gemengde relatie van hun zoon. Halil: "Ik ben oud genoeg en ik neem mijn beslissingen zelf. Mijn ouders hebben Sara graag, maar ze zijn er tegen dat wij nog niet voor de imam zijn getrouwd. Wij wonen al een tijdje samen en mijn ouders zijn nog maar één keer bij ons op bezoek geweest. Samenwonen past niet in de islam. Ook de Turkse gemeenschap accepteert zo iets niet. Sara weet wat ik van haar verwacht en we hebben besloten om binnenkort te trouwen voor de imam."

Sara: "Toen mijn ouders voor het eerst hoorden over mijn relatie met Halil was het grote ruzie. Mijn vader was dagenlang heel afstandelijk tegen mij. Ik vond het heel erg, maar ik wist ook dat ze het na verloop van tijd zouden aanvaarden. Mijn hele familie was er tegen. Nu is het gelukkig allemaal voorbij. Mijn familie heeft kennisgemaakt met Halil en we gaan geregeld mijn ouders bezoeken. Zij komen ook bij ons thuis. Maar alle problemen zijn lang niet opgelost hoor!"

Onbekend

Sara groeide op in een traditioneel Belgisch kerngezin. Haar ouders kennen niet veel van andere culturen. Alles wat onbekend is, roept angst op bij vele mensen. Ook bij hun is dat zo. Sara: "Ze hebben vooroordelen omdat ze er niets of heel weinig over weten. Ze zijn bezorgd dat ik ongelukkig zou zijn maar dat ben ik zeker niet." Er zijn veel verschillen in de levenswijzen van beide families. Halil: "Bijvoorbeeld als Sara's zus kookt voor haar vriend, dan word ik niet uitgenodigd om mee te eten. Of als wij, Turken, bezoek krijgen dan groeten we elkaar en vragen we hoe het gaat. Maar bij hun doen ze dat niet. Ze zeggen enkel 'hoi' en voor de rest wordt er niet gekust of zo. Natuurlijk hebben ze ook goede dingen. Ik mag bijvoorbeeld de auto lenen van haar vader."

Ruimdenkend

Sara pikt hierop in: "Communiceren en begrip opbrengen voor die verschillen is heel belangrijk. Als Belgische partner van een Turkse jongen heb ik veel toegevingen gedaan. Maar natuurlijk is dit wederzijds. Geven en nemen, anders kom je niet ver. Als je aan een gemengde relatie begint dan weet je niet wat je te wachten staat. Er wordt heel veel van je gevraagd. Gelukkig ben ik een ruimdenkend iemand en ik doe het ook omdat ik het zelf wil. Nu nog steeds lopen we tegen obstakels aan. We proberen het samen op te lossen. Zolang er respect is komt de rest van zelf." "Zolang onze ouders zich niet moeien met onze relatie verloopt alles heel goed. Wij moeten tegen onze ouders kunnen zeggen dat ze er niet het recht toe hebben. Dat is natuurlijk niet gemakkelijk," zo sluit Halil af.

3. Verschillen in opvattingen over seksualiteit en in seksueel gedrag

(Deze tekst verscheen eerder in Noega, het welzijnsmagazine voor Limburg, december 2006.)

Allochtone jongeren koesteren traditionele opvattingen over maagdelijkheid en het rollenpatroon in seksuele relaties. Ze staan ook meer afwijzend tegenover homoseksualiteit.

Sensoa

Caroline Vandereycken combineerde haar werk als vroedvrouw in Ziekenhuis Oost Limburg in Genk met de studie Gezondheidsvoorlichting aan Universiteit Maastricht. Ze studeerde af op een onderzoek naar seksualiteitsbeleving en seksueel gedrag bij jongeren van Turkse en Marokkaanse herkomst uit Belgisch Limburg (Caroline Vandereycken: "Allah weet het toch"; een verkennend onderzoek naar het seksuele gedrag en de seksualiteitsbeleving bij (Belgisch) Limburgse jongeren met een Turkse of Marokkaanse afkomst. Een vergelijking met autochtone jongeren. Universiteit Maastricht, Faculteit Gezondheidswetenschappen, 2006.) Dat onderzoek voerde ze uit in samenwerking met Sensoa in Antwerpen, Sensoa is het Vlaams service en expertisecentrum voor seksuele gezondheid en hiv.

Voor haar onderzoek deed ze zeshonderd schriftelijke enquêtes bij leerlingen van de vier hoogste klassen in zes secundaire scholen. De helft van de respondenten was van Turkse of Marokkaanse herkomst. Het ging uitsluitend over leerlingen in het technisch en beroeps. Geen aso, daar zijn verhoudingsgewijs weinig allochtonen.

Maagdelijkheidsnorm

Haar onderzoek peilde naar opvattingen en kennis over seksualiteit en naar seksueel gedrag. Een eerste opvatting die werd bevestigd ging over onthouding van geslachtsgemeenschap vóór het huwelijk, de

zogenaamde maagdelijkheidsnorm. Er werd gevraagd of men dit belangrijk, verstandig en goed vond en de onderzoekster combineerde de antwoorden tot een vijfpuntenschaal van één (onthouding heeft geen belang) tot vijf (veel belang). Allochtone meisjes hechten sterk aan deze norm, zij scoren gemiddeld 4,5. Autochtone meisjes scoren neutraal: 2,9. Ook allochtone jongens vinden de norm belangrijk en scoren 3,9. Autochtone jongens maakt het minder uit, zij scoren gemiddeld 2,5.

Maar houdt men zich ook aan deze norm? De allochtone meisjes wel: slechts een kleine minderheid (vier procent) meldt in de anonieme enquête al geslachtsgemeenschap gehad te hebben. Allochtone jongens houden zich minder aan de norm: 43 procent rapporteert al geslachtsgemeenschap gehad te hebben. Bij de autochtone jongens is dat 51 procent en bij de autochtone meisjes 53 procent.

Bijna evenveel allochtone jongens als autochtone jongens zeggen al geslachtsgemeenschap gehad te hebben maar uit het onderzoek blijkt wel een verschil tussen de twee. Allochtone jongens die seksueel actief zijn geven aan dat ze in verhouding met autochtone jongens gemiddeld met meer verschillende partners hebben gevrijd, dat ze die partners gemiddeld minder lang kennen vóór ze 'het' doen én dat ze minder verliefd zijn op die partners. Seks kadert bij deze jongens, in vergelijking met autochtone jongens, minder in een vaste relatie.

Genderconserveatief

Een tweede attitude die Caroline Vandereycken onderzocht heeft gaat over het rollenpatroon voor meisjes en jongens in seksuele relaties. Mogen meisjes het initiatief nemen? Of moeten ze zich terughoudend opstellen? Is het voor meisjes belangrijker dan voor jongens dat ze hun maagdelijkheid bewaren? Ook hier ontwikkelde ze een schaal van één (helemaal niet genderconserveatief) tot vijf (sterk genderconserveatief) en ook hier was er een duidelijk verschil tussen allochtonen en autochtonen: allochtonen scoren gemiddeld 3,5, autochtonen 2. Er was hierbij nauwelijks verschil tussen de geslachten: allochtone meisjes hanteren hetzelfde rollenpatroon als allochtone jongens.

Homoseksualiteit

Het onderzoek peilde ook naar attitude over homoseksualiteit. Ook hier werd met een reeks stellingen (zoals: 'Ik vind het niet fijn om een homo in mijn vriendenkring te hebben', of: 'Ik vind het vies als personen van hetzelfde geslacht vrijen') een vijfpuntenschaal opgemaakt. Vooral de autochtone meisjes zijn erg permissief voor homoseksualiteit met een gemiddelde score van 2,2. Autochtone jongens scoren 2,9. Allochtonen scoren hoger en hebben dus een weinig permissieve houding tegen homoseksualiteit. Allochtone meisjes scoren 3,2 en jongens 3,9. Carolien: "Dat was al bekend uit eerdere onderzoek maar toch ben ik nog geschrokken van deze hoge cijfers. Het gaat hier al over de tweede en derde generatie, die zouden het fenomeen al meer moeten kennen en accepteren."

Religie

Volgens Caroline speelt religie een belangrijke rol bij deze meer traditionele opvattingen over seksualiteit en het afwijzen van homoseksualiteit. Uit haar onderzoek blijkt dat een grote meerderheid van de allochtone jongeren (80 procent van de jongens en 89 procent van de meisjes) geloof belangrijk vindt. Bij de autochtonen vindt maar vijf procent geloof belangrijk. Allochtone jongeren hechten ook meer belang aan de opinie van hun ouders, zo rapporteren veel meer allochtonen dan autochtonen dat ze nog geen geslachtsgemeenschap hebben gehad omdat hun ouders dat afkeuren.

Beschermingsgedrag

In haar onderzoek peilde Caroline ook naar beschermingsgedrag. Het gaat dan vooral over allochtone jongens, het aantal seksueel actieve allochtone meisjes is erg beperkt. Ze vond dat bij de eerste geslachtsgemeenschap dertien procent van de allochtone jongens geen voorbehoedsmiddel gebruikt, bij de autochtone jongens is dat minder, drie procent. Bij de laatste gemeenschap is er geen verschil meer tussen de groepen. Allochtone jongens blijven wel meer dan de autochtone jongens vasthouden aan het condoom als voorbehoedsmiddel. Autochtone jongeren gebruiken bij de eerste keer ook dikwijls een condoom maar stappen naarmate hun relatie langer duurt over naar de pil. Bij allochtone jongens is er minder sprake van een vaste relatie.

Seksuele voorlichting

Het onderzoek bevatte ook een reeks kennisvragen over voorbehoedsmiddelen en seksueel overdraagbare ziektes (soa). De basiskennis over soa en aids is goed, zowel bij allochtonen als bij autochtonen, maar de totaalscore ligt bij allochtonen toch lager dan bij autochtonen (65 procent versus 77 procent). Waar halen ze nu informatie? Allebei de groepen noemen tijdschriften, internet en televisie als belangrijke bronnen. Allochtonen kunnen minder bij hun ouders terecht voor informatie en doen meer beroep op het CLB en op leerkrachten. Als het gaat over seksuele voorlichting op school willen allochtone jongeren dat op dezelfde manier krijgen als autochtone jongeren en dat moet ook samen met autochtone jongeren gebeuren. Ze willen ook niet aangesproken worden op hun moslimidentiteit of op hun verschillende seksualiteitsbeleving. Een meerderheid van de allochtone meisjes (68 procent) opteert wel voor aparte voorlichting voor meisjes. Bij de autochtone meisjes opteert een grote minderheid hiervoor (43 procent).

Cultures United

Cultures United is een vereniging van allochtone holebi's en hun sympathisanten. Het is een afdeling van het Lach, Limburgs Actiecentrum Homofilie en krijgt voor haar activiteiten projectsubsidies van de Dienst Gelijke Kansen van de provincie Limburg. Tony Van Endert van het Lach: "Gemiddeld bereiken we een tiental jongeren. Soms komt vijftig man, soms niemand, dat hangt van de activiteit af. Allemaal jongens, geen meisjes. Eén keer zijn twee meisjes geweest maar die zijn niet teruggekomen. De groep is erg divers, net als de allochtonen in Limburg. Er zijn jongens bij van Italiaanse en van Spaanse herkomst en met een moslimachtergrond. Al die culturen kunnen het hier onder elkaar goed vinden."

Gevoelig

Kenmerkend voor allochtone holebi's is dat ze hun geaardheid niet kenbaar willen maken. Tony: "Het ligt al gevoeliger bij jongeren van Italiaanse en Spaanse herkomst, bij moslims is het zeker een probleem. Daarom is het ook niet gelukt om leden van Cultures United zelf te strikken voor dit interview, ze krabbelden allemaal terug. Ze zijn er nog niet klaar voor."

"Thuis kunnen ze zichzelf niet zijn, hier wel. Ze hebben hier een plek waar ze samen kunnen zijn met mensen van hun eigen geaardheid. Anders dan autochtone holebi's hebben ze geen nood aan een 'coming out', wel aan een 'coming in'. Wordt hun geaardheid toch bekend, dan betekent dat in vele gevallen een breuk met de familie. Tony kent een jongen van Turkse herkomst die openlijk uitkwam voor zijn geaardheid maar daardoor alle contact verloor met zijn familie. Het is erg pijnlijk om met iedereen bij wie je bent opgegroeid te breken en te weten dat ze niets meer met je te maken willen hebben.

Vlinderen

Tony: "Er kan niet openlijk over worden gepraat. De enige manier om ermee om te gaan is erover te zwijgen. Erover praten bevestigt dat het bestaat en dat kan dus niet. Naar de buitenwereld moet het juiste beeld worden opgehangen, voor mannen betekent dat trouwen en kinderen op de wereld zetten."

Plekken zoals het Nieuwe Huis, waar de leden van Cultures United elkaar ontmoeten en waar ze zichzelf kunnen zijn zonder het risico betrappt te worden maken het voor allochtone holebi's leefbaar. Men trekt ook naar Luik of Brussel, daar is de anonimiteit groter. Volgens Tony heeft het taboe op homoseksualiteit ook impact op de manier waarop allochtonen hun homoseksualiteit beleven: ze 'vlinderen' meer, ze hebben meer wisselende partners. Ze kunnen niet te vaak bij dezelfde partner langs gaan, daardoor laden ze snel de verdenking op zich, en samenwonen met een vriend kan helemaal niet.

Lange weg

Tony stelt wel vast dat allochtonen meer over homoseksualiteit willen weten. "Als hier schoolklassen op bezoek komen stellen de allochtone leerlingen meer vragen, autochtonen vinden het ook interessant maar doen alsof ze het allemaal al weten. Misschien kunnen ze op een andere manier niet aan informatie komen." Cultures United heeft nog een lange weg af te leggen. Wat dat betreft is Tony optimistisch. "Hoe was het hier bij ons 25 jaar geleden? Toen stonden ook niet waar we nu staan."